

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missæ Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

§. 1. Quid, & quotuplices sint Ritus Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48307)

Quid, & quotuplices sint Ritus Missæ?

I. **Q**UÆSTIO I. Quid sit Ritus, seu, ut alij vocant, Cæremonia Missæ? R. Esse actionem quandam externam seu sensibilem ad Sacrificium Missæ religiosè ac decen-ter offerendum institutam, uti Canisius c. 4. §. 8. definit, ubi etiam rectè addit, ejusmodi cæremonias ob triplicem potissimum finem ab Ecclesia institutas esse. 1. Ut sint signa, testimonia & exercitia cultus interioris, quem DEVS inprimis requirit. 2. Ut, quemadmodum Concilium Tridentinum Sess. 22. c. 5. loquitur, Majestas tanti Sacrificij commendetur, & mentes Fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitentur. 3. Ut, quæ ad cultum divinum promovendum, & ad disciplinam, concordiamque publicam conservandam pertinent, honestè ac decenti quodam ordine, sicut Apostolus jubet, in Ecclesia peragantur.

II. Q. 2. Quotuplices sint Ritus in Missa adhiberi soliti? R. Si strictiùs sumantur pro actionibus ab ipso Sacerdote exerceri solitis (prout hîc accipimus) & non etiam pro instrumentis & vestibus in Missa usurpari solitis, ad quatuor ferè genera eos revocari posse, scilicet ad corporis inflexiones, manuum dispositionem, vocis formationem, & oculorum directionem.

III. Q. 3. Quot sint corporis inflexiones? R. Quatuor præcipuè speciales corporis inflexiones (nam Stationem & Sessionem utpote nimis generales hoc loco non numeramus) in Missa usurpari solitas. 1. Solius Capitis, & hæc minima vocari potest. 2. Humerorum, quæ media appellatur, & fieri debet, quotiescunque in Rubricis habentur hæc aut similia verba: *Inclinet se, inclinatus, aliquantulum inclinatus.* Bauldrius p. 3. c. 5. n. 2. 3. Corporis, quæ profunda vocatur. 4. Denique Genuum, quæ interdum uno, interdum utroque genu peragitur, & profundissima reverentia dici potest.

IV. Q. 4. Quot sint Manuum dispositiones? R. Septem diversas ejusmodi dispositiones adhiberi. Prima est, ut *extensa in aère gerantur*; & tunc ita teneri debent, ut una palma

4 *Pars I. De Missa in genere.*

alteram respiciat, digitique omnes simul jungantur, quorum summitas Humerorum altitudinem, distantiâque non excedat. Gavant. & Rubrica Miss. tit. 5.

Secunda, *ut extensa super Altare ponantur*; quo in casu attendendum est, ut ante consecrationem super ipsum Altare, post illam verò supra Corporale ponantur. Bauldrius p. 3. c. 4. n. 12.

Tertia est, *ut iuncta utraque in aëre ante faciem vel pectus suspensa teneatur*; & tunc ante Consecrationem, & post ablutioem sumptam pollex dexter super sinistrum ponendus; post Consecrationem verò, quia pollex & index juncti tenentur, ipsi etiam pollices & indices inter se juncti tenendi sunt. Gavant. & Rubric. tit. 3. n. 1.

Quarta, *ut iuncta utraq; super Altare teneatur*, & tunc idem, quod circa situm pollicum paulò antè dictum est, observandū erit; ipsæ verò manus ita Altari applicandæ sunt, ut digiti parvi duntaxat frontem anterioris tabulæ seu mensæ Altaris tangant, residuo manuum inter Altare & se retento, quod quidem non tantum ante, sed etiam post Consecrationem observandum est. Rubr. tit. 4. n. 1. Unde non sunt imitandi, qui post consecrationem totas manus, atque ipsos etiam parvos digitos supra corporale ponunt, ut, si quæ fortè particula Sacerdotis è manibus excideret, non in terram, sed super corporale caderet; nam hæc nimis scrupulosa diligentia expressè Rubricis contraria est, quæ tit. 14. n. 1. ubi manus ita supra Altare ponendas dixit, ut parvi digiti frontem Altaris tangant, hæc verba addit: *qua omnia semper observantur, cum manus iuncta super Altare ponuntur.* Gavant. p. 2. tit. 9. lit. a. NB.

Quinta, *ut iuncta & extensa super oblata teneantur*; uti semel duntaxat paulò antè consecrationem contingit; & tunc quidem Gavantus tit. 8. p. 2. lit. T. cum Diana ibidem citato putat, pollices supra manus jungi debere; alij tamen communiùs & commodiùs infra manus eisdem conjungere solent; id quod ipse etiam Arnaudus p. 2. tit. 8. n. 9. etsi in alijs plerumque Gavantum sequatur, faciendum censet, atque ex actis Ecclesiæ Mediolanensis constare ait.

Sexta, *ut simul extendantur, & eleventur*; & tunc cavendum est, ne manus extensæ priùs deprimantur, & quasi ex pro-

Pars I. De Missa in genere.

§

profundo eleventur, sed immediatè à loco junctionis usque ad humeros, & intra distantiam eorundem extollantur. Rubric. tit. 4. n. 3.

Septima, *Vt una manus in Cruce formanda, vel alio quopiam opere faciendo occupetur, & altera quiesca teneatur: & tunc generalis est regula, ut, si celebrans seipsum aut alios signo Crucis signet, sinistram infra pectus, supra cingulum, & extra terminos Crucis ponat; si verò aliquid in Altari benedicat, aut aliud quid agat, v. g. folia vertat, nunquam altera manus in aère suspensa, sed semper in Altari posita teneatur, nisi fortè & ipsa in re aliqua tenenda occupetur, ob quam causam Rubricæ tit. 3. n. 5. postquam dixerunt, manum in tali casu super Altare ponendam, addunt, nisi aliter notetur. Sed & illud in Benedictionibus hisce observandum est, ut, dum seipsum Sacerdos signat, palmam manus dextræ ad se vertat; dum verò alia benedicit, digitum parvum ei, cui benedicit, obvertat, sicque totam manum dextram extensis pariter & junctis digitis extendat. Rubric. tit. 3. n. 5.*

V. Q. 5. *Quot vocis formationes in Missa adhibeantur?*
R. Tres potissimùm adhiberi, *altam scilicet, mediam, & submissam*; ex quibus ad mediam potissimùm attendendum est; nam reliquæ duæ, quando adhibendæ sint, ex praxi quotidiana solemnium Officiorum facilè constat.

VI. Q. 6. *Qualis Oculorum directio in Missa usurpanda sit?*
R. Duplicem potissimùm, *Elevationem scilicet & eorundem depressionem*. Quando autem tam hæc, quàm aliæ suprâ enumeratæ cæremoniæ actu ipso exercendæ sint, in compendio cæremoniarum circa finem partis secundæ hujus libelli afferendo apertiùs dicetur.

§. II.

Quid, & quotuplices Rubricæ sint?

I. **Q**UÆSTIO I. *Quid sint Rubricæ?* R. Eas nihil aliud esse, quàm Leges & directiones in Missali vel Breviario ad ritè celebrandam Missam, vel Officium divinum recitandum præscriptas, & sic dictas, quia rubeus color in Titulis & Capitibus ordinariè (saltem olim) adhibebatur. *Gavant. p. 1. litt. A.*